

BIJLAGE 4.2.1
VRAGENLIJST VOOR OUDERS VAN
EEN STOTTEREND KIND

Wij wijzen erop dat het gebruik van de bijlagen bedoeld is voor de praktijk van de therapeut die de in het boek *Stotteren: van theorie naar therapie* beschreven theorie en daaruit voortvloeiende therapie als uitgangspunt hanteert. Onderstaande anamneselijst is gebaseerd op (delen van) eerdere versies van anamneselijsten van het Erasmus Universitair Medisch Centrum Rotterdam, Stottercentrum Zeeland, UMC St Radboud Nijmegen en UMC Utrecht.

Om een goed beeld te krijgen van de problemen van uw kind willen we meer informatie verzamelen over het stotteren, de spraak- en taalontwikkeling en de algemene ontwikkeling van uw kind. Graag willen we weten hoe het leren spreken tot nu toe verlopen is en hoe uw kind op dit moment spreekt/stottert.

Daarom vragen wij u deze lijst in te vullen.

Het is soms moeilijk om terug te kijken op de ontwikkeling van uw kind. Wanneer u geen antwoord weet op de vraag, vul dan niets in. Wij zullen dan, wanneer u bij ons komt, met u naar die vragen kijken.

Vanzelfsprekend behandelen wij de gegevens die u ons meedeelt vertrouwelijk.

Datum van invullen:

Persoonlijke Gegevens

Naam van uw kind _____

Geboortedatum _____

Adres _____

Postcode en woonplaats _____

Telefoonnummer _____

E-mailadres _____

Naam van de huisarts/ verwijzer _____

Ingevuld door:

vader moeder anders, nl. _____

BSN _____ Verzekering _____ nummer _____

Naam en voorletters vader _____

Leeftijd vader _____ Opleiding vader _____

Beroep vader _____ Religie vader _____

Naam en voorletters moeder _____

Leeftijd moeder _____ Beroep moeder _____

Religie moeder _____ Opleiding moeder _____

Indien u nog meer kinderen heeft, wilt u dan hieronder hun naam, leeftijd en geslacht invullen:

Door wie bent u verwezen naar deze praktijk of op welke wijze bent u met ons in contact gekomen?

Specifieke informatie met betrekking tot de spraak en het stotteren

1. Hoe zou u het niet-vloeiend spreken/stotteren van uw kind omschrijven?

2. Wanneer werd het niet-vloeiend spreken voor het eerst opgemerkt? Maand _____ Jaar _____

Door wie? _____

3. Onder welke omstandigheden kwamen deze eerste signalen naar voren?

4. Wanneer begon u zich zorgen te maken over het spreken van uw kind?

Maand _____ Jaar _____ Anders _____

5. Hoe hebben de spreekmoeilijkheden/ het stotteren van uw kind zich ontwikkeld?

- werden geleidelijk erger
- veranderden niet
- afwisselend periodes waarin er wel en geen spreekmoeilijkheden waren. Hoe lang waren deze periodes?
- anders, namelijk

6. Heeft u zelf een idee over de oorzaak van de spreekmoeilijkheden van uw kind?

- ja nee

Zo ja, waar denkt u dan aan?

7. Heeft uw kind in bepaalde situaties of bij bepaalde mensen meer problemen met praten?

- ja nee

Zo ja, in wat voor situaties en/of bij wie?

8. Zijn er situaties waarin het praten beter gaat?

- ja nee

Zo ja, in welke situaties gaat het beter/slechter?

9. Heeft u een idee dat u zelf iets kunt doen om uw kind makkelijker te laten spreken?

- ja nee

Zo ja, wat doet u om uw kind makkelijker te laten spreken?

10. Is uw kind eerder onderzocht of behandeld voor de spraakproblemen? (Naam en jaar van behandeling)
Zo ja, door wie?

Waaruit bestond de behandeling?

Gebruikt uw kind of gebruikt u nog iets uit deze behandeling?

11. Is er wel eens een spraak/ taaltest bij uw kind afgenomen?

ja Datum test _____ nee

Uitslag _____

Met de volgende vragen willen we u informatie vragen over wat u het afgelopen halfjaar opmerkte in het spreken van uw kind.

12. Herhaalt uw kind wel eens stukjes van een zin?

(voorbeeld: en dan moet en dan moet je komen)

erg vaak vaak soms bijna nooit nooit

13. Herhaalt uw kind wel eens **langzaam** een woordje uit een zin?

(voorbeeld: ik ik ik ga naar school)

erg vaak vaak soms bijna nooit nooit

14. Herhaalt uw kind wel eens **snel** een woordje uit een zin?

(voorbeeld: ik ik ik ga naar school)

erg vaak vaak soms bijna nooit nooit

15. Herhaalt uw kind wel eens **langzaam** een klank of een stukje van een woord?

(voorbeeld: ko ko kom, of k k k kom, jij ook?)

erg vaak vaak soms bijna nooit nooit

16. Herhaalt uw kind wel eens **snel** een klank of een stukje van een woord?

(voorbeeld: kokoko-kom, of kkkkkom, jij ook)

erg vaak vaak soms bijna nooit nooit

17. Stokt uw kind weleens aan het begin van een woord? Merkt u dan spierspanning op of duwt uw kind dan op klanken om er uit te komen?

(Voorbeeld: ik ga naar sssssssschool, of**S**...chool)

erg vaak vaak soms bijna nooit nooit

18. Merkt u wel eens dat uw kind bepaalde bijbewegingen maakt tijdens het spreken of stotteren? (Denk aan bewegingen in het gezicht, met de ogen, met de armen.) Of gaat zijn stem wel eens omhoog?

19. Merkt u nog andere problemen op in het praten van uw kind?

Zo ja, welke?

20. Is uw kind zich bewust van zijn stotteren? Denkt u dat het stotteren hem in gedachten regelmatig bezighoudt?

21. Merkt u dat uw kind het spreken of het stotteren wel eens uit de weg gaat? Hoe?

☐ veranderen van zinnen	☐ andere woorden bedenken
☐ stoppen met praten	☐ een ander het woord laten doen
☐ laten aanvullen	☐ fluisteren
☐ zingen	☐ opnieuw beginnen
☐ kinderlijk gaan praten	☐ aanwijzen
☐ zwijgen	☐ minder gaan praten
☐ andere manieren waarop uw kind reageert op het stotteren. Welke?	

22. Merkt u dat uw kind wel eens emotioneel reageert op zijn stotteren? _____

23. Praat u wel eens met uw kind over het stotteren?

- ja nee

Zo ja, hoe reageert uw kind daarop?

24. Praat u weleens met iemand anders over het stotteren van uw kind? Zo ja, met wie?

25. Weten anderen dat uw kind stottert? Zo ja, wie?

26. Kunt u op de volgende schaal aangeven in welke mate uw kind naar uw mening onvloeiend spreekt?

0	1	2	3	4	5	6	7
normaal	grensgeval	licht	licht tot matig	matig	matig tot ernstig	ernstig	zeer ernstig

Algemene informatie over de spraak- en taalontwikkeling

1. Praat u Nederlands met uw kind?
 nee ja (ga verder met vraag 4)
2. Wat is de moedertaal van vader _____ moeder _____
3. Welke taal spreekt uw kind thuis _____ op school _____
4. Wat is uw indruk van de spraak- en taalontwikkeling van uw kind?
 opvallend snel snel normaal laat opvallend laat
5. Hoeveel brabbel- en keuvelgeluidjes heeft uw kind als baby gemaakt?
 veel niet veel en niet weinig weinig
6. Op welke leeftijd sprak uw kind de eerste woordjes (dat wil zeggen dat uw kind een ander woordje sprak dan 'papa' en 'mama')? jaar _____ maanden _____
7. Op welke leeftijd sprak uw kind de eerste zinnestelsels van twee naar drie woorden?
jaar _____ maanden _____
8. Op welke leeftijd kwam de spraakproductie echt goed op gang (dat wil zeggen: uw kind benoemde veel, reageerde goed op vragen, en dergelijke)? jaar _____ maanden _____
9. Sommige kinderen hebben meer moeite dan andere kinderen met het leren uitspreken van alle klanken/letters. Het lijkt of ze moeilijk op gang komen met het spreken, hun mond (tong) beweegt zo onhandig. Hoe was dat met uw kind?
 nee, zo was het niet bij mijn kind
 ja, zo was het ook bij mijn kind
 ik weet het niet, het was toch anders, namelijk _____
10. Vindt u dat uw kind zich nu goed redden kan met zijn huidige gebruik van zijn taal? _____
11. Heeft uw kind veel last gehad van kwijlen?
 geen last weinig last aardig wat veel last zeer veel last
12. Hoeveel moeite heeft uw kind gehad met het kauwen van vast voedsel?
 geen moeite weinig moeite een beetje moeite veel moeite zeer veel moeite

Lichamelijke ontwikkeling

Met de volgende vragen willen wij informatie verzamelen over de algemene gezondheidstoestand en lichamelijke ontwikkeling van uw kind.

1. Is uw kind gezond?

ja nee

Zo nee, kunt u daar iets over zeggen?

2. Staat uw kind op dit moment onder controle van een arts?

ja nee

Zo ja, waarvoor?

Krijgt uw kind medicijnen? _____

ja nee

Zo ja, welke?

3. Welke ziekten en/ of ongevallen heeft uw kind gehad? (ook kinderziekten, stuipjes, en dergelijke vermelden met daarbij de leeftijd van uw kind op dat moment).

4. Is uw kind wel eens in het ziekenhuis opgenomen geweest?

ja nee

Zo ja, waarvoor?

Hoe reageerde uw kind toen?

5. Heeft uw kind de laatste tijd (nog andere) medicijnen gebruikt?

ja nee

Zo ja, waarvoor en welke?

6. Is uw kind in zijn/haar eerste levensjaren wel eens tijdelijk uit huis geweest?

ja nee

Zo ja, hoe lang en hoe verliep dat? (uitvoerig beschrijven)

14. Wanneer er nog andere informatie is over de gezondheidstoestand en lichamelijke ontwikkeling van uw kind, wilt u dat dan hieronder vermelden?

15. Heeft uw kind of een van uw familieleden een of meerdere van de hieronder beschreven ziekten of aandoeningen? Geef aan wie van de familieleden (broers, zusters, ooms, tantes, neven of nichten) van vaders of moeders kant hieraan lijden of geleden hebben:

	uw kind	familieleden
epilepsie/stuipen/toevallen	_____	_____
allergieën/hooikoorts	_____	_____
astma	_____	_____
bronchitis	_____	_____
nervositeit	_____	_____
stotteren	_____	_____
spraak/taalstoornissen	_____	_____
(bedplassen), (duimzuigen), nachtmerries, (kinder)angsten	_____	_____
overige	_____	_____

16. Vond er wel eens psychologisch onderzoek plaats?

Zo ja, waarvoor? _____

Waar? _____ Wanneer? _____

Resultaat? _____

17. Heeft uw kind wel eens logopedische therapie, psychotherapie, fysiotherapie of iets dergelijks gehad?

Zo ja, waarvoor? _____

Door wie? _____ Hoe lang? _____

Eventueel resultaat? _____

Familiebijzonderheden

1. Eventuele bijzondere gezinsomstandigheden (ouders gescheiden, een van de ouders overleden, etc.)

2. Gezondheid van de ouders

3. Gezondheid van de andere kinderen

4. Ernstige of langdurige ziekten van gezinsleden in het verleden

5. Zijn er speciale moeilijkheden in de gezinssituatie?

6. Zijn er andere problemen met/bij uw kind die nu ook een belangrijke plaats innemen?

Gehoor

Horen en praten hebben veel met elkaar te maken. Daarom willen wij u ook nog wat vragen stellen over het gehoor van uw kind.

1. Is het gehoor van uw kind wel eens gecontroleerd door een arts?

- ja nee

2. Zo ja, wat was de uitslag van de controle?

- het gehoor was goed het gehoor was niet goed

3. Hoeveel last heeft uw kind gehad van oorontstekingen, oorpijn of andere problemen (buisjes, operaties) met zijn/haar oren?

- geen last weinig last aardig wat last veel last zeer veel last

4. Is uw kind ooit medisch behandeld voor oorproblemen?

- ja nee

Zo ja, waarvoor?

5. Vindt u dat uw kind nu voldoende hoort?

- ja nee

Zo nee, kunt u daar iets over zeggen?

6. Is uw kind vaak verkouden?

- ja nee

Zo ja, hoe vaak?

Vrije tijd

1. Welke hobby's/favoriete bezigheden heeft uw kind?

2. Is uw kind lid van een club of vereniging?
Zo ja, welke?

3. Hoe is het contact met leeftijdsgenootjes? Broertjes/zusjes?

4. Hoe reageren die op het stotteren c.q. niet vloeiend spreken?

5. Waar is uw kind (heel) goed in?

School

1. Zit uw kind op school, op een peuterspeelzaal of op een kinderdagverblijf/crèche?

Naam _____ Telefoonnummer _____

Naam van de leerkracht/ leidster _____ Welke groep? _____

2. Gaat uw kind er met plezier naar toe?

3. Hoe zijn de prestaties?

onder het gemiddelde normaal boven het gemiddelde

4. Is uw kind wel eens blijven zitten? Zo ja, in welke groep? _____

5. Wat vindt u van de school van uw kind?

Zijn er problemen op school (contact met de leerkracht, bepaalde vakken die het kind niet prettig vindt, etc.)?

6. Hoe staat de leerkracht tegenover het stotteren?

7. Heeft uw kind angst voor mondelinge beurten of kringgesprekken? _____

8. Krijgt uw kind op school wel gewoon mondelinge beurten/vertelt het iets in de kring? _____

9. Wordt uw kind op school geplaagd door medeleerlingen? _____

10. Denkt u dat uw kind zich op school door zijn stotteren belemmerd voelt? _____

Hoe?

Gedrag

1. Waardoor wordt het gedrag van uw kind gekenmerkt? Omcirkel de plaats die het kind op een bepaalde eigenschap inneemt. Hoe meer de cirkel naar rechts staat, hoe sterker de rechtsgenoemde eigenschap volgens u is, hoe meer de cirkel naar links staat, hoe sterker de linksgenoemde eigenschap volgens u is.

verlegen, geremd	2	1	0	1	2	ongedwongen, spontaan
gesloten, terughoudend	2	1	0	1	2	open, openhartig
onderdanig, volgzzaam	2	1	0	1	2	laat zich gelden,overheersend
stoort zich niet aan regels	2	1	0	1	2	gehoorzaam
overgevoelig, gauw van streek	2	1	0	1	2	kan een stootje hebben
gejaagd, gespannen	2	1	0	1	2	rustig, ontspannen
huilt gauw	2	1	0	1	2	flink
geeft gauw op bij moeilijkheden	2	1	0	1	2	zet door, volhardend
onverdraagzaam	2	1	0	1	2	verdraagzaam
slordig	2	1	0	1	2	netjes
druk, beweeglijk	2	1	0	1	2	kalm, rustig
reageert impulsief	2	1	0	1	2	gaat met overleg te werk
precies, nauwgezet	2	1	0	1	2	slordig, nonchalant
stelt zich hoge eisen	2	1	0	1	2	geen opvallende hoge eisen, is erg makkelijk

Kruis hieronder andere eigenschappen van uw kind aan wanneer deze voor hem van toepassing zijn.

☐ sterke eigen wil	☐ veel willen weten en kunnen
☐ zich sterk bewust zijn van alles	☐ graag/veel aan het woord willen zijn
☐ lang details onthouden (visueel)	☐ lang met één ding bezig zijn
☐ drift-/woedebuien	☐ niet goed kunnen verdragen van veranderingen
☐ sterk in tellen en getallen	☐ vasthouden aan gewoontes, rituelen
☐ sterke uitdrukkingen gebruiken als: altijd, nooit	☐ stoer gedrag, maar klein hartje
☐ niet tegen verlies kunnen	☐ vlug in paniek raken
☐ sterk in problemen oplossen	☐ flexibel zijn

2. Andere opvallende eigenschappen:

3. Zijn er bepaalde problemen zoals bijvoorbeeld: (graag toelichten)

☐ Overbeweeglijkheid	☐ Slechte concentratie
☐ Driftbuien	☐ Jaloersheid
☐ Slapeloosheid	☐ Eetproblemen
☐ Angstig zijn	☐ Steeds grenzen zoeken
☐ Andere gedragsproblemen	

4. Heeft u vragen over de opvoeding van uw kind?

Zo ja, welke?

5. Heeft u nog opmerkingen of specifieke vragen?

Video- of audio-opname

Tot slot willen we u vragen om, als dit mogelijk is, een opname van de spraak van uw kind te maken. Het gaat om een video- of audio-opname van ongeveer 10 tot 15 minuten spraak (in het Nederlands en eventueel daarnaast ook in de andere thuistaal) van uw kind. Het is belangrijk dat deze opname zo goed mogelijk de (onvloeiende) spraak van uw kind weergeeft. Dus als uw kind bijvoorbeeld af en toe stottert, dan dient op de band een stukje spraak te staan waarbij het kind af en toe stottert. Probeer erop te letten dat andere geluidsbronnen (radio, cd-speler, tv) uit staan wanneer u de opname maakt. Bij video-opnames: sta zelf met uw rug naar het licht of zet de camera met de rug naar het licht.

Wilt u de ingevulde vragenformulieren terugsturen? Het is prettig wanneer de ingevulde vragenlijsten er zijn voor we een afspraak hebben met u en uw kind. De opname kunt u ook bij een eerste afspraak meenemen.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

De Nederlandse Federatie Stotteren (NFS) is een samenwerkingsverband van de Nederlandse Stottervereniging Demosthenes en de Nederlandse Vereniging voor Stottertherapie (NVST). De NFS heeft als doel de kennis over het stotteren te verruimen en de stotterproblematiek in het algemeen te verminderen. De NFS werft fondsen waarmee projecten op het gebied van voorlichting, onderzoek en preventie worden ondersteund. Het Stotter Informatie Centrum is het landelijk informatiecentrum en het gezicht naar buiten toe van de NFS. Het is opgericht dankzij de giften van donateurs.

Je kunt je aanmelden als donateur bij het Stotter Informatie Centrum (www.stotteren.nl). Je krijgt dan het boekje *101 vragen en antwoorden over stotteren* gratis thuisgestuurd.